

ระเบียบกระทรวงการต่างประเทศ

ว่าด้วยการแต่งตั้งและการหน้าที่ของ
เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง “ระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการแต่งตั้งและการหน้าที่ของพนักงานฝ่ายกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๓๖” ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ตามสภาพการณ์ด้านการเมือง ความมั่นคงและเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน โดยสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งรวมถึงกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบข้อ ๒ (๑๐) ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุล พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการแต่งตั้งและการหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่ข้อ ๓๐ และข้อ ๔๘ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก “ระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการแต่งตั้งและการหน้าที่ของพนักงานฝ่ายกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๓๖” เว้นแต่ข้อ ๒๘ ถึงข้อ ๓๓ ข้อ ๓๙ ถึงข้อ ๔๔ ข้อ ๕๐ ข้อ ๕๑ (ข) ข้อ ๕๓ และข้อ ๕๔ ยังให้ใช้บังคับอยู่จนกว่าข้อ ๓๐ และข้อ ๔๘ ของระเบียบนี้จะมีผลใช้บังคับ

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑
บทนิยาม

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์” หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับแต่งตั้งจากราชอาณาจักรไทย ให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งราชอาณาจักรไทย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น กล่าวคือ

- (๑) กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์
- (๒) กงสุลกิตติมศักดิ์
- (๓) รองกงสุลกิตติมศักดิ์

“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงการต่างประเทศ

“สถานเอกอัครราชทูต” หมายความว่า สถานเอกอัครราชทูตไทยซึ่งตั้งอยู่ในหรือมีเขตอาณาครอบคลุมถึงประเทศที่เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่

“สถานกงสุลใหญ่” หมายความว่า สถานกงสุลใหญ่ไทยซึ่งมีข้าราชการประจำปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานกงสุลอาชีพ ซึ่งตั้งอยู่ในหรือมีเขตกงสุลครอบคลุมถึงประเทศที่เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่

“สถานทำการทางกงสุล” หมายความว่า สถานทำการทางกงสุลที่มีหัวหน้าเป็นกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ และมีเขตกงสุลครอบคลุมพื้นที่ตามที่รัฐผู้รับและคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบตามลำดับ

หมวด ๒

การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การระงับและการสิ้นสุดหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการ

ข้อ ๖ ให้สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผลเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งราชอาณาจักรไทยประจำต่างประเทศ” ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “คณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผล” ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอย่างน้อย ๒ คน แต่งตั้งจากข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี

ให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สรรหา ตรวจสอบคุณสมบัติและเสนอรายชื่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ จำนวนมากกว่า ๑ ราย แต่ไม่เกิน ๓ ราย (เว้นแต่กรณีมีผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมเพียงรายเดียว)

(๒) ประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงานของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ให้กระทรวงทราบเป็นประจำในเดือนมีนาคมของทุกปี

(๓) พิจารณาและเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับการต่ออายุวาระการดำรงตำแหน่ง และการสิ้นสุดหน้าที่ของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในระเบียบนี้ หรือตามที่ปลัดกระทรวงหรือผู้แทนมอบหมาย ข้อ ๗ ให้กระทรวงแต่งตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้ง การดำรงตำแหน่ง และการถอดถอนจากตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งราชอาณาจักรไทยประจำต่างประเทศ” ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอน” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และกรรมการจำนวนที่เหมาะสม ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มภารกิจความสัมพันธ์วิภาคี (กรมเอเชียตะวันออก กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา กรมยุโรป และกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้) กรมการกงสุล กรมพิธีการทูต กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และสำนักนโยบายและแผน

ให้คณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาแต่งตั้งกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์จากรายชื่อที่คณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผลเสนอตามข้อ ๙

(๒) พิจารณาแต่งตั้งรองกงสุลกิตติมศักดิ์จากบุคคลที่กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์เสนอชื่อตามข้อ ๑๐

(๓) พิจารณาการต่ออายุวาระการดำรงตำแหน่งของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ตามข้อ ๙ และข้อ ๑๔

(๔) พิจารณาการสิ้นสุดหน้าที่และการถอดถอนเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ตามข้อ ๑๘

(๕) พิจารณาผลการประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ตามข้อ ๖ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตาม (๓) และ (๔)

(๖) มีหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในระเบียบนี้ หรือตามที่ปลัดกระทรวงหรือผู้แทนมอบหมาย

ส่วนที่ ๒

การแต่งตั้งเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

ข้อ ๘ กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานทำการทางกงสุล ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลสัญชาติใดก็ได้ แต่ควรมีถิ่นพำนักอยู่ในเมืองที่สถานทำการทางกงสุลตั้งอยู่ หรืออยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับเมืองที่สถานทำการทางกงสุลตั้งอยู่ ซึ่งสะดวกแก่การปฏิบัติหน้าที่

(๒) เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับในวงสังคม มีฐานะมั่นคงเป็นหลักฐาน และมีศักยภาพในการทำคุณประโยชน์ให้ประเทศไทย

(๓) ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้รับโทษจำคุกในคดีอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๙ การแต่งตั้งและต่ออายุกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าสถานทำการทางกงสุล ให้คณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอน พิจารณา ข้อเสนอของคณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผลเพื่อมีมติแต่งตั้งบุคคลหนึ่งจากรายชื่อที่เสนอหรือ ต่ออายุบุคคลที่เสนอซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๘ โดยหากเห็นสมควร อาจสัมภาษณ์บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแสดงวิสัยทัศน์และแผนงานก่อนมีมติก็ได้

การแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๘ ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานทำการทางกงสุล เป็นครั้งแรก ให้บุคคลดังกล่าวได้รับการแต่งตั้งเป็นกงสุลกิตติมศักดิ์เท่านั้น รวมถึงการแต่งตั้ง เพื่อทดแทนหัวหน้าสถานทำการทางกงสุลคนเดิมซึ่งเคยดำรงตำแหน่งเป็นกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์

การเลื่อนฐานะหัวหน้าสถานทำการทางกงสุลจากกงสุลกิตติมศักดิ์เป็นกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ ให้คณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นรายกรณีไป โดยคำนึงถึงผลการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ความอาวุโส ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการขยายเขตกงสุล เป็นต้น

ทั้งนี้ สถานะของสถานทำการทางกงสุลจะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานะของหัวหน้าสถานทำการทางกงสุล

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนมีมติเห็นควรแต่งตั้งหรือเลื่อนฐานะ หัวหน้าสถานทำการทางกงสุลตามวรรค ๑ และวรรค ๓ แล้วแต่กรณี ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ ความเห็นชอบบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนฐานะ เพื่อดำเนินการออกสัญญาบัตรตราตั้งต่อไป

ข้อ ๑๐ กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานทำการ ทางกงสุลอาจเสนอชื่อบุคคลที่ตนเห็นสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นรองกงสุลกิตติมศักดิ์ต่อสถาน เอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี เพื่อให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผล พิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนเพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๑ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ รวมทั้งในกรณีที่บุคคลภายนอกใช้สิทธิเรียกร้องหรือ ดำเนินการทางกฎหมายเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

ส่วนที่ ๓

วาระการดำรงตำแหน่งของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

ข้อ ๑๒ ภายใต้บังคับข้อ ๑๕ และข้อ ๑๖ ให้กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี โดยให้นับวันที่ออกสัญญาบัตรตราตั้งเป็นวันเริ่มดำรงตำแหน่ง และจะครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ครบกำหนด ๓ ปี

ข้อ ๑๓ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์จะเกษียณอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่มีอายุครบ ๗๐ ปีบริบูรณ์

ข้อ ๑๔ การต่ออายุการดำรงตำแหน่งของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานทำการทางกงสุลให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กรณียังไม่เกษียณอายุ โดยต่ออายุได้คราวละ ๓ ปี

(๒) กรณีเกษียณอายุแล้ว ต่ออายุได้อีกคราวละ ๒ ปี แต่ไม่เกิน ๒ ครั้ง

(๓) กรณีพิเศษ กรณีเกษียณอายุแล้วตามข้อ ๑๓ และได้รับการต่ออายุแล้ว ๒ ครั้ง ตามข้อ ๑๔ (๒) หากคณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนเห็นสมควรต่ออายุเป็นกรณีพิเศษ ให้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพิจารณาอนุมัติให้ต่ออายุได้ไม่เกินคราวละ ๒ ปี

ข้อ ๑๕ การพิจารณาต่ออายุการดำรงตำแหน่งของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ตามข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผล และกระทรวงโดยกลุ่มงานภารกิจความสัมพันธ์ทวิภาคีที่ดูแลประเทศที่กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ดังกล่าวดำรงตำแหน่งตามลำดับ ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ดังกล่าว ไม่ต่ำกว่า ๖ เดือนก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง และให้คณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนพิจารณาให้ความเห็นชอบ และกระทรวงแจ้งให้กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ดังกล่าวทราบผลในโอกาสแรกผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๔

การระงับและการสิ้นสุดหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

ข้อ ๑๖ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์สิ้นสุดหน้าที่ด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

(๑) ครบวาระการดำรงตำแหน่งและไม่ได้รับการต่ออายุการดำรงตำแหน่ง

(๒) เกษียณอายุและไม่ได้รับการต่ออายุการดำรงตำแหน่ง

(๓) ลาออก

(๔) ต้องคำพิพากษาให้รับโทษจำคุกในคดีอาญาเว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) รัฐผู้รับแจ้งกระทรวงว่ารัฐผู้รับได้เลิกถือว่าบุคคลนั้นเป็นเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

(๗) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือตาย

(๘) ถูกถอดถอนจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๗ กระทรวงอาจพิจารณาระงับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์เมื่อใดก็ได้ หากเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์กระทำการที่ไม่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ หรือมีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ ให้การระงับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในหนังสือแจ้ง

การระงับการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการที่ส่งไปยังกระทรวงการต่างประเทศของรัฐผู้รับ การระงับการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ทำให้กระทรวงต้องรับผิดชอบต่อเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ในความเสียหายใด ๆ อันเป็นผลจากการถูกระงับการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนมีอำนาจพิจารณาการสิ้นสุดหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดตามข้อ ๑๖ (๑) - (๗) โดยให้การสิ้นสุดหน้าที่ที่มีผลตั้งแต่วันที่เหตุแห่งการสิ้นสุดหน้าที่นั้นเกิดขึ้นหรือวันที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้งการสิ้นสุดหน้าที่อย่างเป็นทางการที่ส่งไปยังกระทรวงการต่างประเทศของรัฐผู้รับ แล้วแต่กรณี สำหรับกรณีกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบในภายหลังด้วย

คณะกรรมการพิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนจะพิจารณาถอดถอนการดำรงตำแหน่งของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์เมื่อใดก็ได้ ทั้งนี้ กรณีกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ให้กระทรวงเสนอมติถอดถอนเพื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนมีหนังสือแจ้งกระทรวงการต่างประเทศของรัฐผู้รับการถอดถอนให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้งการถอดถอนอย่างเป็นทางการที่ส่งไปยังกระทรวงการต่างประเทศของรัฐผู้รับ

การถอดถอนตามวรรคสอง ไม่ทำให้กระทรวงต้องรับผิดชอบต่อเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ในความเสียหายใด ๆ อันเป็นผลจากการถูกถอดถอนตำแหน่ง

ข้อ ๑๙ เมื่อกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ที่เป็นผู้เสนอแต่งตั้งรองกงสุลกิตติมศักดิ์สิ้นสุดหน้าที่ตามข้อ ๑๖ หรือ ๑๘ แล้ว ให้สถานะของรองกงสุลกิตติมศักดิ์และลูกจ้างทางกงสุลแล้วแต่กรณี เป็นอันสิ้นสุดไปพร้อมกัน เว้นแต่กระทรวงพิจารณาแล้วเห็นควรให้รองกงสุลกิตติมศักดิ์คุ้มครองและดูแลรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยและคนไทย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กระทรวงจะมอบหมายไปพลางก่อนก็ได้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกงสุลกิตติมศักดิ์คนใหม่

หมวด ๓

หน้าที่โดยทั่วไปของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

ข้อ ๒๐ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์เป็นตำแหน่งอันมีเกียรติยศ ซึ่งรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้ความไว้วางใจแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนทางการของประเทศไทยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางกงสุลอย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบในการคุ้มครองและดูแลรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยและคนไทย

ข้อ ๒๑ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งราชอาณาจักรไทย บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต้องไม่เป็นเจ้าพนักงานกงสุลหรือเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ของประเทศอื่นด้วย เว้นแต่ได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากราชาอาณาจักรไทยและรัฐผู้รับ

ข้อ ๒๒ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องละเว้นการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองใด ๆ รวมทั้งการวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเทศไทยหรือประเทศหรือเขตพื้นที่ที่อยู่ภายใต้

เขตเทศบาลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ หรือประชาชนและสถาบันของประเทศนั้นในลักษณะที่ไม่เหมาะสม แก่ฐานะตำแหน่งทางการของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องละเว้นบทบาททางการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์หรือเกื้อกูลการเป็น ปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและรัฐบาลของรัฐผู้รับ รวมทั้งไม่ฝักใฝ่ข้างใดข้างหนึ่งทางการเมืองในรัฐผู้รับ

ข้อ ๒๓ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องพยายามทุกวิถีทางในการสร้างความยอมรับ จากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข้อ ๒๔ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องไม่เปิดเผยข้อสนเทศหรือสาระการติดต่อ อันมีลักษณะเป็นความลับของประเทศไทยที่ได้ทราบจากการปฏิบัติหน้าที่หรือโดยอาศัยตำแหน่งของตน

ข้อ ๒๕ ให้เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือภาษาฝรั่งเศส ในการโต้ตอบหนังสือและการติดต่อกับกระทรวง ทั้งนี้ อาจใช้ภาษาท้องถิ่นที่เป็นภาษาราชการ ในการโต้ตอบหนังสือกับสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ได้

ข้อ ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ปฏิบัติตามระเบียบนี้ และคู่มือการปฏิบัติงานที่กระทรวงจัดทำขึ้น โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและควบคุมโดยตรงของ สถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๗ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องให้ความช่วยเหลือในเรื่องราชการทั้งปวงแก่ สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ และเจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๘ เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในระเบียบนี้ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ มอบอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ทางกงสุลให้แก่บุคคลอื่นใด

ข้อ ๒๙ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายทะเบียนตามกฎหมาย ทะเบียนราษฎรและทะเบียนครอบครัวของราชอาณาจักรไทย และจดทะเบียน ออกหรือแก้ไขเพิ่มเติม เอกสารการทะเบียนคนเกิด คนตาย การสมรส การหย่า การรับบุตรบุญธรรม การเลิกรับบุตรบุญธรรม หรือเรื่องอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

ข้อ ๓๐ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ออกหรือแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือเดินทางไทยหรือ เอกสารการเดินทางอื่นใดของไทย ตรวจลงตราให้คนต่างด้าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือ กระทำการนิติกรรมในนามเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ของไทย

หมวด ๔

หน้าที่ปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศไทย

ข้อ ๓๑ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์มีหน้าที่ดูแล ค้ำครอง และปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ ของบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง แรงงานและสังคม ภายใน เขตกงสุลของตน โดยประสานกับสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๒ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องใช้ความพยายามอย่างสุดความสามารถในการส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตร ปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์และสถานะของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การค้า การลงทุน วัฒนธรรม สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การกีฬา และการท่องเที่ยว และรายงานข้อมูลสารสนเทศหรือเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์เหล่านั้นแก่กระทรวงผ่านสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๓ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องศึกษาและติดตามแนวโน้ม สภาวะและสถานการณ์ภายในเขตกงสุลของตน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย และรายงานกระทรวงผ่านสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๔ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องรายงานกระทรวง ผ่านสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี เกี่ยวกับการออกหรือการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับใด ๆ ของประเทศที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ทางกงสุลหรืออาจมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศไทยและชุมชนไทยในเขตกงสุลของตน

ข้อ ๓๕ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์อาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทยและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศไทย โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การค้า การลงทุน วัฒนธรรม สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การกีฬา และการท่องเที่ยว เช่น การจัดการเยือนของคณะผู้แทนการค้า วิชาการและวัฒนธรรม และการจัดงานแสดงสินค้าไทยหรือเทศกาลอาหารไทย

สำหรับการจัดกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ปรึกษาหารือหรือขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง ผ่านสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ หรือดำเนินการร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี

หมวด ๕

หน้าที่คุ้มครองบุคคลสัญชาติไทย

ข้อ ๓๖ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์มีหน้าที่คุ้มครอง ช่วยเหลือ และดูแลบุคคลสัญชาติไทย และผลประโยชน์ของบุคคลสัญชาติไทยภายในเขตกงสุลของตนภายในขอบเขตของกฎหมายท้องถิ่นและอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล ค.ศ. ๑๙๖๓

ข้อ ๓๗ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องรายงานการตาย การถูกจับกุม การถูกควบคุมตัว การถูกกักขัง หรือการถูกจำคุกของบุคคลสัญชาติไทยต่อสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี โดยพลัน

ข้อ ๓๘ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องไปเยี่ยมและให้ความช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอแก่บุคคลสัญชาติไทยซึ่งอยู่ในระหว่างการพักรักษาตัวในโรงพยาบาล การถูกจับกุม การถูกควบคุมตัว การถูกกักขัง หรือการถูกจำคุก

ข้อ ๓๙ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องช่วยเหลือบุคคลสัญชาติไทยที่ตกทุกข์ได้ยาก รวมทั้งช่วยเหลือผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวจากการถูกจับกุม การถูกควบคุมตัว การถูกกักขังหรือการถูกจำคุก ให้เดินทางกลับภูมิลำเนาของตน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของไทยที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๔๐ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องไปเยี่ยมชุมชนชาวไทยภายในเขตกงสุลของตนอย่างสม่ำเสมอ

หมวด ๖

การบริหารสำนักงาน

ข้อ ๔๑ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์เป็นผู้จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นสถานทำการทางกงสุลด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์พึงต้องระวังมิให้มีการใช้สถานทำการทางกงสุลไปในทางที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งกระทำการผิดศีลธรรมอันดี การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง กระทำการผิดกฎหมาย หรือการอื่นใดอันจะเป็นที่เสื่อมเสียต่อเกียรติยศของตนในการดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์หรือเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของประเทศไทย

ข้อ ๔๒ กระทรวงหรือสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี จะจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้สถานทำการทางกงสุล รวมถึงตราประทับทางราชการ ธงชาติไทย ตราอาร์ม และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ใช้ตราประทับทางราชการ เฉพาะในการปฏิบัติหน้าที่ทางกงสุล วัสดุอุปกรณ์ข้างต้นถือเป็นทรัพย์สินของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย หลังจากใช้แล้ว ให้เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย และให้เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ส่งคืนรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยทันทีที่สิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่ง

ข้อ ๔๓ กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานทำการทางกงสุลได้รับอนุญาตให้ชักธงชาติไทย ณ สถานทำการทางกงสุลและที่อยู่ของตน

ตราอาร์มของไทยต้องติดไว้ที่ทางเข้าสถานทำการทางกงสุล

สถานทำการทางกงสุลต้องประดับธงในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และในโอกาสอื่น ๆ ที่เหมาะสมตามธรรมเนียมปฏิบัติของไทยหรือตามกฎหมายและประเพณีท้องถิ่น

ข้อ ๔๔ ให้สถานทำการทางกงสุลเปิดทำการทุกวันตามเวลาทำการปกติที่ได้กำหนดไว้ ในการกำหนดเวลาทำการปกติของสถานทำการทางกงสุล เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องคำนึงถึง ประเพณีท้องถิ่นและปริมาณงานปกติในสถานทำการทางกงสุลและให้แจ้งวันและเวลาทำการที่ได้กำหนดไว้ให้กระทรวง สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณีทราบ รวมทั้งให้ติดประกาศ วันและเวลาทำการอย่างชัดเจน ณ ทางเข้าสถานทำการทางกงสุล

ในกรณีเร่งด่วนฉุกเฉิน เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนนอกเหนือเวลาทำการตามปกติด้วย

ข้อ ๔๕ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องเก็บรักษาทะเบียนหนังสือโต้ตอบที่ส่งออกและรับเข้า และสำเนาการรายงานเกี่ยวกับการตาย การถูกจับกุม การถูกควบคุมตัว การถูกกักขัง และการถูกจำคุก ของบุคคลสัญชาติไทยไว้ที่สถานทำการทางกงสุล

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่ตำแหน่งกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ว่างลง และยังไม่สามารถหาผู้ดำรงตำแหน่งกงสุลกิตติมศักดิ์ได้ ให้สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี ดำเนินการ ดังนี้

(๑) นำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงตราประทับทางราชการทั้งหมด ธงชาติไทย ตราอาร์ม และเอกสารต่าง ๆ ที่กระทรวง สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี ได้จัดหาให้ ซึ่งเป็นทรัพย์สินของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนทะเบียนเอกสารตามข้อ ๔๕ กลับมาเก็บรักษาไว้ที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่

(๒) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาขอรับบริการที่สถานทำการทางกงสุล ติดต่อขอรับบริการจากสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ ในระหว่างที่สถานทำการทางกงสุลไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

หมวด ๗

ค่าตอบแทนสำหรับเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

ข้อ ๔๗ ตำแหน่งเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์เป็นตำแหน่งอันมีเกียรติยศ และได้รับความไว้วางใจจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้ดำรงตำแหน่งไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือน บำเหน็จ บำนาญ สิทธิเรียกร้อง ค่าทดแทนหรือค่าตอบแทนในรูปอื่นใดจากกระทรวง สถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลใหญ่ ในระหว่างการดำรงตำแหน่งหรือภายหลังสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่ง เว้นแต่กระทรวงได้กำหนดสิทธิใดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๔๘ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ไม่อาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนใด ๆ อันเนื่องมาจากการให้บริการทางกงสุล อาทิ การให้ความคุ้มครอง การให้ความช่วยเหลือ และการดูแลที่ได้ให้แก่บุคคลสัญชาติไทย

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ได้ให้บริการในทางวิชาชีพโดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทน เช่น การให้คำแนะนำทางกฎหมายหรือการรักษาทางการแพทย์ในส่วนที่นอกเหนือจากหน้าที่ปกติของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ เจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องแจ้งให้คนไทยที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้าอย่างชัดแจ้งว่าเป็นการให้บริการในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพ มิใช่ในฐานะเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์

หมวด ๘

การรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่และการประเมินผล

ข้อ ๕๐ กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ต้องรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปี ต่อสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี ภายในสิ้นเดือนมกราคมของปีถัดไป

ข้อ ๕๑ เมื่อได้รับรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปีของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือ กงสุลกิตติมศักดิ์ ตามข้อ ๕๐ ให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผลของสถานเอกอัครราชทูตหรือ สถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือ กงสุลกิตติมศักดิ์และส่งผลการประเมินให้กระทรวงพิจารณาภายใน ๔๕ วัน

กระทรวงโดยกลุ่มภารกิจความสัมพันธ์ทวิภาคีที่ดูแลประเทศที่กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือ กงสุลกิตติมศักดิ์ดำรงตำแหน่งจะแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ให้กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือ กงสุลกิตติมศักดิ์ทราบผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี ต่อไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๒ ให้ยกเว้นไม่นำข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ของระเบียบนี้มาใช้บังคับแก่กงสุลใหญ่ กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ ที่มีอายุมากกว่า ๗๐ ปีซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่ระเบียบนี้ มีผลใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อและประเมินผลและกระทรวง ตามลำดับ ดำเนินการประเมินผล การปฏิบัติหน้าที่ของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือกงสุลกิตติมศักดิ์ตามวรรคแรก เพื่อคณะกรรมการ พิจารณาการแต่งตั้งและการถอดถอนพิจารณาความเหมาะสมเพื่อมีมติให้ดำรงตำแหน่งต่อไปอีกไม่เกิน ๒ ปี นับจากวันที่มีมติ และเมื่อครบกำหนดดังกล่าวแล้วไม่ให้ต่ออายุ เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการต่างประเทศจะพิจารณาเป็นอย่างอื่น โดยให้ต่ออายุได้คราวละไม่เกิน ๒ ปี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ดอน ปรมัตถวินัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ